

HALINA PAWLOWSKÁ



ZÁJEZD SNŮ

POVÍDKY

motto

Zájezd snů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz



motto

Halina Pawlowská

Zájezd snů – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA

HALINA PAWLOWSKÁ

ZÁJEZD SNŮ

POVÍDKY

Praha 2022

Jemná pařba v Paříži

Nerada létám letadlem. Slovo nerada asi přesně nevystihuje to, co cítím. Noc před odletem propadám záchvatům paniky, kdy si říkám, že do letadla nevkročím, že je přece krajně nepřírozené důvěřovat stroji, který se nelogicky vznáší nad zemí. Notabene s neznámými piloty, kteří třeba trpí maniodepresivní psychózou nebo nenávidí lidi nebo se rozhodli potrestat svou smrtí svou záletnou manželku a vzít si spoustu životů s sebou. Většinou musím na letiště ráno. Přiznám poctivě, že pod pojem ráno zahrnuji celé dopoledne, protože i když jsem tentokrát měla být na letišti Václava Havla v deset, tak jsem se vzbudila děsem z cesty už ve tři, ve čtyři, v pět, v šest a pak zbrocená potom až v půl osmé, že jsem musela pospíchat. Z filmů znám hrdinky, které na vysokých kramflecích v nepomačkaném kostýmku usedají do tryskáče, upijí šampaňského, usmějí se na spolucestujícího a buď ho sbalí,

anebo usnou a probudí se za několik hodin svěží jako rosa, aby mohly vychutnávat cizokrajná dobrodružství. Ať dělám, co dělám, nedokážu jen tak pohazovat kabelkou a ležérně klouzat s kabinovým kufříkem. I teď, když jsem se chystala do Paříže a měla jsem fakt drahý kufr a miniaturní kožený batůžek, to nebylo ono. Kufřík byl těžký a klesal nalevo, neustále se překlápěl a miniaturní batůžek mi sjížděl z ramene, že jsem si připadala jako parašutista, kterému se při seskoku zamotal popruh.

Měla jsem tenisky, u kterých se mi rozvázala tkanička, a když jsem si ji chtěla zavázat, tak mi kufr sjel z jezdících schodů a miniaturní batůžek mne praštil do týlu a srazil mi brýle.

Sedadlo v letadle bylo malé, pásy byly krátké, a když jsem si chtěla postavit vodu na stoleček, tak jsem měla dvě možnosti: buď si zvednout prsa a stůl si zarazit do žaludku, anebo si naopak prsa zmáčknot a ze stolu vytvořit jakousi skluzavku, obrovský bryndák, který mi povede od brady až k žebrům.

Zvolila jsem první verzi, teplé jídlo jsem tedy přes své vnady neviděla a tápavě jsem nabodávala na vidličku kousky něčeho velmi podezřelého. Turbulence byly naštěstí, navzdory oblačnosti, mírné, takže jsem se jen trošku polila omáčkou, pokecala vanilkovým krémem a opařila kávou.

A neuplynuly ani dvě hodiny a Paříž byla tady a my v ní!

Do Paříže jsem poprvé jela se svým mužem v roce 1980, když jsem byla v pátém měsíci těhotenství. Získala jsem tehdy po pěti letech zpátky svůj cestovní pas a chtěla jsem si splnit svůj francouzský sen. Do Paříže jsme jeli naším vlastním vozem, který jsem koupila díky svému scénáři k televiznímu filmu *Sardinky aneb Život jedné rodky*, kde hrál Rudolf Hrušínský, Dáša Veškrnová, Vláďa Dlouhý, Ivana Andrlová... a určitě i kvůli nim dostal film několik cen a já trochu peněz. Naše auto byl červený brouk z roku 1959, což se, hned za německými hranicemi, projevilo jako problém. Naše auto zůstalo stát, nepohnulo se ani o metr a německý automechanik byl v šoku, protože tak staré auto ještě nikdy neviděl. Upřímně nám radil, abychom vůz odstavili u lesa, protože by pro nás vrakoviště bylo moc drahé. Nakonec se ale nějak ustrnul, protože jeho babička byla Polka a já znala pár polských slovíček, z auta z roku 1969, které našel právě na vrakovišti, vytahal součástky, nacpal je do útrob našeho auta a to pak mohlo dokodrcat až do té Paříže. Jedli jsme tam paštiky, co jsme si přivezli, a neměli jsme prachy na žádné vstupné, ale koukali jsme s úžasem na LOUVRE A MONTMARTRE a bagety jsme si schovávali od hotelové snídani a ty byly

tak tvrdé, že mi neustále krvácely dásně. To, že jsem byla těhotná, bylo fajn, protože jsem se na dítě těšila, a nebylo to úplně fajn, protože se mi každý den chtělo spát už v pět odpoledne a do té doby se mi zdvihal žaludek. Nicméně i tehdy jsem si v Paříži objednala calvados jako hrdinka z románu *Vítězný oblouk* od Remarqua a taky jsem ochutnala pastis.

V roce 1990 jsem se seznámila s Kateřinou Lojdovou, v roce 1994 s Michelelem Fleischmannem a od té doby jsem navštívila Paříž asi třicetkrát.

Teprve až minulý víkend to ale mělo s Kateřinou i Michelelem něco společného.

V roce 1990 se konaly v Bratislavě Dny českého a slovenského filmu a film *Vrať se do hrobu!*, ke kterému jsem napsala námět i scénář, získal hlavní cenu. Byla jsem nadšená a připadala jsem si jako hvězda. Byla jsem ubytovaná na pokoji v hotelu *Bratislava* s mladou herečkou, která si k hereckým studiím přibrala ještě studium produkce na FAMU. Ta herečka byla krásná. Měla nádherně modré oči, blond hřívu a takovou nějakou zvláštně sametovou pleť. Podobnou pleť mají Dánky, které asi hodně pijí mléko, chléb si natírají úchvatným máslem a mají rády měkký, tučný sýr od kraviček, které se pasou ve stálé zeleni vlhké od mořské tříště.

Kateřina tehdy byla sice mladší, ale byla mnohem serióznější než já. V hotelu šla vždy mnohem dřív na pokoj, telefonovala z něj každý večer svému milému, jedla pribaňák a velkoryse tolerovala mé pozdní příchody, zakopávání o skříň, potlačované nadávky i bouchání na dveře, když jsem si zapomněla klíč. Kateřina byla moc příjemná, chytrá a milá, a proto jsem s ní po letech začala i spolupracovat. To už ale milovala Michela Fleischmanna, který se po roce 1990 vrátil s rodiči z Francie do Čech, založil tu úspěšná rádia a napadlo ho, že kdybych v rádiu glosovala, že by to bylo fajn. A bylo to fajn.

Ale dál – o Kátě a Michelovi hovořím proto, že díky nim jsem se zas ocitla v Paříži. Michel Fleischmann je totiž českým velvyslancem ve Francii a Kateřina Lojďová je jeho manželka a Michel slavil sedmdesátiny a Kateřina jednašedesátiny a pozvali kamarády a přátele, aby si s nimi připili, protože je dobré občas se povznést nad realitu, setkat se s někým milým a dovolit si na pár minut zapomenout. Na válku, na covid, na bezmoc, na zvlí...

Byla to má třetí návštěva na velvyslanectví. Poprvé to bylo, když jsem pro Českou televizi točila pořad *V žitě* a natáčela jsem ROZHOVOR s velvyslancem Lomem, který byl původní profesí ortoped, a proto mi jen pohledem diagnos-

tikoval přetrženou achilovku a zařídil můj odvoz do francouzské nemocnice a pak překotný odlet do Prahy.

Tehdy jsem si samozřejmě za tu achilovku mohla sama, ale taky trochu Michal Nesvadba, protože natáčel *V žitě* společně se mnou a já tenkrát trochu zhubla a chtěla jsem se před ním vytahovat, jak jsem pružná a šikovná a v blbých teniskách, které jsem si koupila na trhu, jsem běžela v Bouloňském parku jak zběsilá, až jsem klesla k zemi.

Ta francouzská nemocnice, kde jsem se ocitla, byla strašná. Spousta lidí všude a dvě hodiny si mne vůbec nikdo nevšímal. Až pak ke mně na chodbě přišel lékař, rozhlédl se, zda ho někdo neslyší, a pravil: „Když ta noha nebude operovaná do 24 hodin, budete chromá. Když tu zůstanete...“ lékař mávl na tu spoustu pacientů kolem..., „tak budete chromá!“

Tehdy jsem operaci v Praze stihla a má druhá návštěva velvyslanectví v Paříži byla příjemnější. Pozval mne tam jednou na jaře na terasu manžel mé neteře, který na velvyslanectví čtyři roky pracoval, a ukázal mi úžasný výhled na fascinující kovové monstrum, myslím tím Eiffelovku, a taky na lidi, kteří v nějaké loterii, která souvisela s tenisovým turnajem Roland Garros, vyhráli let na laně z prvního patra věže. Ti lidé viseli na kladce,

která s nimi šíleně rychle sjížděla po laně až do zhruba kilometr vzdáleného parku. Všichni ti sjíždějící lidé pištěli, vřískali, řvali a brečeli, prostě... nezapomenutelný zážitek.

Rozhodla jsem se pro ubytování v hotelu, který je v samotném centru blízko kostela Saint-Germain, v uličce kolmé na bulvár Saint-Germain s názvem Rue de Seine, což je logické, protože vede až k řece Seině. Nedaleko je velké množství vysokých škol, taky výtvarná akademie, ze které studenti koukají přímo na Louvre. Celá ulice Rue de Seine je plná galerií a ve všech místních bistrech a hospodách je spousta mladých lidí.

Hotel v Rue de Seine je starý, ale architektonicky vyšperkovaný činžák, ve kterém je využit každý metr.

Náš pokoj by dvěma čtyřicetkilovým, zamilovaným teenagerům určitě stačil. Pro nás byl malý. Tak malý, že když jsem chtěla jít do koupelny, tak jsem musela na svou trasu upozornit předem, a můj spolubydlící musel vyjít na chodbu a tam počkat.

Postele byly úzké a divně vyboulené uprostřed, svažovaly se ke krajům, takže když jsem se prudčeji otočila, skutálela jsem se na koberec. Leželi jsme tři dny na jednom boku, do kterého jsem dostala křeče, a to jen proto, abychom si v noci nefuněli přímo do obličeje.

Výhled jsme neměli ani na pařížské střechy, ani na pařížský šrumec. Naše okno vedlo do dvora, ten byl poměrně čistý, i když mne lehce děsil, protože byl oplocený do výše prvního patra a na plotě byly hroty nabroušené jako dýky.

Zavazadla se do pokoje nevešla, museli jsme po nich dupat, neustále je přemisťovat a oblečení jsme si museli nechat uvnitř, protože stejně nebylo, kam je položit.

Proč jsem si takový hotel objednala?!

Protože to místo, kde leží, je kouzelné. Žije to tam! Cítíte pulz Paříže, města, které vždy patřilo lehkosti bytí a umělcům.

Právě do tohoto mrňavého hotelu kdysi jezdil a zde žil můj oblíbený spisovatel Francis Scott Fitzgerald a taky Ludvík Aškenazy, který napsal sbírku povídek *Dětské etudy*, a já jednu z nich v roce 1970 přeříkala na pražské recitační soutěži a vyhrála jsem s ní hlavní cenu. Ta povídka byla o psu. Jmenovala se *Ošklivý čumák* a dodnes si pamatuju výraz češtinářky, která nesouhlasila s mým výběrem, ale zároveň obdivovala, jak povídku přeříkávám.

Hned první den jsme šli v Paříži na večeři do nejstarší pařížské restaurace. Je jen kousek od hotelu, jmenuje se *Prokop* a dali jsme si v ní lahůdku podle receptu, který se prý nezměnil od sedmnáctého století. Dali jsme si kohouta na víně

a ledvinky z ohně. Kohouta přinesli v měděném hrnci, ledvinky v hlubokém talíři. Kohouta bych ještě trošku okořenila, v omáčce mi chyběl nějaký ostřejší tón, a ledvinky se mi zdály tvrdší, takže jsem propadla depresi, zda nejsou syrové, ale asi nebyly a chutnaly vlastně moc dobře. Na dezert ale neměly. Dali jsme si kaštanový krém s vanilkovým sósem a to byla pohádková záležitost. Vanilka voněla, kaštany hladily jazyk a smetana byla hustá jako mech.

Všude vždycky chodím pozdě. Když vím, že mám být někde v šest, většinou v šest teprve opouštím dům a jsem přesvědčená, že tak je to úplně v pořádku. Jsem pověstná svou nedochvilností. Traduje se dokonce, jak mi jednou volal můj kamarád, proč už nejsem na schůzce a kde jsem se zapomněla, a já mu zaníceně vyprávěla, jak trčím v taxíku v zácpě, a barvitě jsem mu popisovala, jak se naše auto plíží v koloně, a on mne nechal naříkat a vzdychat a pak suše pravil: „Víš, co je jen divný na tom, že stojíš v taxi na zacpaném nábřeží?! Že já ti volám na pevnou linku!“

Jojo, byla jsem tehdy doma a neuvědomila jsem si, že naše pevná linka má sluchátko, které si mohu nosit libovolně po bytě v dosahu signálu.

No... tak jááá, která chodí všude pozdě, jsem na akci velvyslanectví dorazila včas. Lépe řečeno předčasně. Večírek měl začít v osmnáct hodin

osmnáct minut. Byla jsem na místě přesně v osmnáct! Musím dodat, že prvního dubna se v Paříži očekávalo už jarní počasí, vlahý vzduch a příjemná svěžest pučících květů. Hahááá! Velký omyl! Prvního dubna byly v Paříži mrazy, foukalo a posněhávalo a bylo vysloveně hnusně. Tetelila jsem se před nádhernou budovou velvyslanectví jako zkřehlá jezinka, která chce do dveří k teploučku jen prstíček strčit.

Zželelo se jim mě. Pustili mne dovnitř v šest pět a já hned zimu zapila sklenkou šampaňského, sedla jsem si na křesílko ke zdi pěkně s výhledem na vchod a čekala jsem na ostatní gratulanty. A bylo jich hodně, i když tak akorát na to, aby večírek mohl být uvolněný, každý každého znal a každý tak mohl mít pocit, že se po dlouhé, covidové době sešel zas s někým, koho vidí rád.

Viděla jsem Petra Jandu, vždycky ho vidím ráda. A on mne snad taky! Sotva se uvítal s hostiteli, zabral židli vedle mne. Svěřil se, jak ho jednou v Paříži okradli hned cestou z letiště ve vlaku do centra. Peníze s doklady měl tehdy uložené v přední kapse džínů a stejně se rafinovaným zlodějům podařilo ve vagonu vytvořit tak zmatenou situaci, že polevil v pozornosti a někdo mu peněženku nepozorovaně vytáhl.

Oslava se logicky s působením českého velvyslanectví konala v českém duchu. Podávaly se

typické české lahůdky. Vepřové se zelím, teplá šunka od kosti, guláš, štrúdl, řízečky a moravské bílé víno a báječná plzeň.

Znamé tváře jsem viděla po nesmírně dlouhé době. Kdysi, když jsem navštěvovala společenské akce, protože jsem to měla v popisu práce jak pro televizi, tak pro časopis, jsem někdy měla setkávání se až po krk. Ale teď, po dlouhé pauze s virem, jsem si lidi vysloveně užívala. Ze své židličky jsem se sice nehnula ani o centimetr, ale nadšeně jsem kývala na Leoše Mareše, který vypadal elegantně a gentlemansky se mi uklonil, i na Libora Boučka, o kterém si myslím, že patří momentálně k nejinteligentnějším lidem v oblasti showbyznysu. Romana Holého obdivuji pro jeho talent a spontaneitu a energii a Terezu Černochovou mám moc ráda, protože je skromná, chytrá, milá, šikovná, báječně zpívá a skvěle tančí. Bavili jsme se všichni a pak později někteří z nás večírek opustili, abychom se dostali do hotelu včas a nedostatek spánku neochromil naše pařížské plány. Jenže v taxi padl nápad a nakonec jsme stejně skončili v kavárně, která byla nabitá lidmi, kteří se nenechali odraďit zimou a tiskli se k sobě, covidu navzdory, pod ohříváky na chodníku a pili víno a pivo a koktejly a my si dali taky a ještě chleba zapečený se sýrem a přesně stejně jako v sedmdesátých letech se v ní schází hlavně sochaři, malíři a galeristé.

A byl to hezký večer, kdy mi ani nevadilo, že pokoj má velikost trabantu a že v něm není minibar, abych si mohla prášek na spaní zapít minerálkou.

Báječný, lehký oběd jsem si dala, když jsem si splnila misi návštěvou butiků, díky kterému jsme s dcerou objevily látku, ze které šijeme šaty. Dokonce jsem se sešla s návrhářem, který nám, aby nám továrna potřebný materiál dodala, musel schválit záměr, jak ho využít.

Ten butik je malý, elegantní, a i když Pařížanky většinou nad cizinci, zejména tělnatými cizinkami z východu, ohrnují nos, tak tady byly prodavačky milé a vstřícné a vyměnily jsme si telefony, abychom se informovaly o nových kolekcích. Dvoje šaty jsem si koupila a podivnou červenou věc s volány, která připomíná buď čarodějnický hábit, nebo roztržený stan, ale na každý pád se mi moc líbí a slušelo by mi to, kdybych vypadala úplně jinak.

Obchod je kousíček od náměstí Saint-Sulpice, nedaleko bydlí francouzská herecká legenda Catherine Deneuveová a blízko je i vyhlášená restaurace, kde podávají hlavně soufflé a kde hned vedle bydlí náš nejúspěšnější spisovatel Milan Kundera. Právě jsme v té restauraci byli, když do ní vstoupil Gérard Depardieu... Měla jsem chuť zeptat se ho, jestli nezměnil názor na Putina, ale nechala jsem si zajít chuť. Jsem moc zba-

bělá, uzobávala jsem soufflé se slaným karamellem a říkala jsem si, že pro Francouze je Ukrajina hodně daleko.

Ale ne pro všechny. Když jsem totiž v jednom obchodě kupovala lehkou tašku pro dceru, která nesmí vláčet těžké věci, aby se jí nezbortila páteř, tak jsem dceři telefonovala a zeptala se jí, jestli chce tašku žlutou nebo zelenou... „Zelenou?“ opakovala prodavačka s nábožným zaujetím. Vypadala jak typická Pařížanka, přesto jsem se jí zeptala: „Vy mi rozumíte? Vy víte, co je zelená? Vy jste z Polska?“

A ona řekla, že je z Ukrajiny, že v Paříži žije už dvanáct let, a když jsem jí řekla, že můj tatínek se na Ukrajině narodil a že ukrajinsky mluvím, tak se neovládla a vysloveně vyskočila, rozpřáhla náruč a pevně se ke mně přitiskla. V obchodě se zastavil děj. Bylo najednou ticho, všichni cítili, že jde o mimořádnou chvíli. Až mi slzy vhrkly do očí. Jak válka Ukrajince sjednotila, jak bratr ctí bratra a Ukrajinky v Ukrajinkách, i když jen polovičních, vidí sestry...

V obchodě se všichni roztleskali. Och! Srdce usedá!

Známá česká galeristka nás informovala, že stojí za to vidět v Paříži výstavu „výtvarných pionýrek“ z počátku minulého století. Že jsou tam jejich obrazy a taky literární odkazy... Jenže mně se

na pionýrky nechtělo, věděla jsem, že mám před sebou jen několik dalších pařížských hodin, a protože pařížské památky jsem během předcházejících návštěv obsáhla, tak jsem radši chtěla pařížský šarm nasávat jen pohledem na pospíchající Francouze, když míjeli stolec v kavárně, kde jsem popíjela nejen kávu.

Champs-Élysées je pořád živá a pořád vede k Vítěznému oblouku, který hrdě lemuje bulvár a skutečně ve mně evokuje důstojnost a svobodu.

Podél Seiny jsou pořád malé stánky, ve kterých se prodávají staré grafiky, drobné obrázky a podivné umělecko-kýčovité maličkosti, které mají připomínat Paříž.

Louvre je majestátní ze všech stran a na katedrále Notre Dame se po požáru stále pracuje.

Kostel Saint-Germain-des-Prés je konečně opravený a uvnitř mi připadal nějak neadekvátně moderní, až mi trochu připomínal filmovou kulisu.

Nenašla jsem obchod se značkou Dior, ale na jeho místě jsou daleko zajímavější hned tři knihkupectví, kde se prodávají nádherné knížky s neskutečně emotivními ilustracemi na dokonalém papíře za cenu, za kterou byste asi pořídili i slušné auto.

Chtěla jsem si dát v Paříži čerstvé krevety. Jednou jsem si tu na nich pochutnávala se Štefa-

nem Margitou. Tehdy měl v Opeře premiéru *Její pastorkyně* od Janáčka a po zkoušce mne vzal do hotelu, kde jsme snědli krevet dva tucty a pak ještě jeden tucet napůl. Krevety jsem si teď dala v restauraci nedaleko hotelu. Jmenuje se *Atlas* a je vyhlášená, že se před ní na chodníku nabízejí ústřice. Chodili prý na ně všichni pařížští umělci, ale já si v restauraci ústřice nedala, protože si nejsem jistá, zda mi chutnají, anebo vysloveně ne, ale u krevet jsem si naprosto jistá. Krevety mi přinesli s tenkými krajíčky opečeného tmavého chleba i s teplou bagetou a podávali k ní domácí majonézu, která byla chuťově naprosto omračující.

Krevet jsem snědla osm, ležely na ledové tříšti a byly tak čerstvé, že jsem se bála, že se pohnou.

Další typickou lahůdkou, kterou jsem si v Paříži nedokázala odepřít, byla husí játra, foie gras... Na ta jsem měla čas až odpoledne před odletem, kdy jsme ještě s Fleischmannovými stihli kávu v kavárně *Café de Paris*.

Foie gras nabízeli s fíkovou marmeládou, hrubou solí z oblasti Camargue a se sklenkou calvadosu. Michel ho objednával lehce žoviálně, zkratkou: „Calva, sil vou plis!“ Dokonalé!

Téměř dokonalá by byla i cesta na letiště, kdyby taxikář nesmrkal, nekýchal a netvářil se zaprputile...

V Paříži jsem viděla kvetoucí stromy v Tuilerijských zahradách, spoustu spěchajících studentů, nalíčených holek v teniskách, činžák v Rue de Buci celý vyzdobený světýlky a papírovými růžemi a taky milé známé, české lidi...

Vnukovi jsem koupila lampičku s myší, která drží žárovku, a taky propisku ve tvaru bagety.

Moc se mi tam líbilo, i když mě bolely nohy a kříž a občas jsem měla pocit, že si musím lehnout na chodník a trošku si odpočinout.

A pak jsme, krásně na čas, přijeli s tím uchrchlým taxikářem na letiště Charlese de Gaulla, zastavili jsme se před cedulí s rozsvícenými časy odletů a tam jsem si přečetla, že náš let byl zrušen. Bylo to tam napsáno v několika světových jazycích. *Canceled, annulé, annulliert, nemožné!* Vysloveně jsem nechtěla věřit svým očím a taky jsem nějak nevěděla, co mám dělat. No co, zeptat se na informacích, ale žádné informace v dohledu na jeden kilometr nebyly, tak jsem telefonovala do Prahy, ale byla neděle podvečer, nikde mi to nebrali, nakonec jsem sehnala kontakt na komunikace s českými aerolinkami a dozvěděla jsem se, že můžeme letět o dvě a půl hodiny později. Jen že musím let potvrdit a znovu zarezervovat. Byla jsem z toho úplně omámená. Dozvěděla jsem se taky, že mi prý poslali mail, že let byl zrušen, ale ten mail jsem nenašla ani ve spamech.

No nic... s kufry jsme na letišti absolvovali asi pět kilometrů, po schodech nahoru a dolů, a i když se bojím létat, tak jsem se na palubu letadla doslova těšila. Jako do bezpečí, se kterým se dostanu domů – do svého čistého, pohodlného domečku s mou širokou postelí, s komodou, kam si své nové francouzské prádlo vyrovnám ne do komínků, ale protože mé prádlo je veliké, tak do velkorysých komínů!

Můj syn, když slyšel mé cestovatelské nařikání, pravil, že létat by měli jen mladí, zdatní lidé, co ovládají osm cizích jazyků.

Já si myslím, že občas by měl letět každý. Protože, jak už jsem několikrát říkala, ať je vám bůhvíkolik let, nikdy není pozdě na úlet!

A to je tentokrát o Paříži všechno, i když... mám báječně jednoduchý recept, který pozvedl kvalitu mého života. Stačí, když si majonézu smícháte v poměru dvě ku jedné s dijonskou hořčicí. Je to moc dobré. A naprosto jsem pochopila Elizabeth Taylorovou, která ve svém pokročilejším věku na otázku, proč je tak tlustá, odpověděla: „Protože si dávám dijonskou majonézu i na aspirin!“

Cestovní antiprůvodce aneb Varování na poslední chvíli

Brzo pojedu na dovolenou. Pojedu s dcerou. Budu se vyhřívat nejen na slunci, ale taky v žáru jejího mládí a mé mateřské lásky. Asi pojedeme do Itálie. Nazdařbůh. A proto jsem se rozhodla, že si prostuduju všechny možné dostupné cestopisy, abych si našich pět společných dní nezkazila něčím nechutným.

Něco velmi nechutného jsem si už totiž prožila, když jsme s dcerou, synem a mužem poprvé odletěli na Kanárské ostrovy. Bydleli jsme na ostrově Gran Canaria a v našem malém hotýlku u trošku malého bazénku s námi byli ubytováni ještě němečtí turisté. Byly to tři rodiny, které se německy sblížily, pily spolu pivo, své prostorné zadky cpaly do bazénu na plných dvacet hodin a svými sytými, hitlerovsky apelativními hlasy rozezvučely vyprahlou zahradu. Nejhnusnější bylo, že pánové se neobtěžovali s převlékáním a i k večeři, která probíhala v lehce elegantním

duchu na verandě, chodili nejen v plavkách, ale i ve slipech. Ti pánové měli kalhotky miniaturních rozměrů, jejich bílé, prasecky zarůžovělé špeky připomínaly maso, co jsme měli na talíři, a nejen mým dětem, ale i mně absolutně vzaly chuť k jídlu...

Tehdy jsem pokorně pochopila, proč ve většině lepších hotelů visí výstražná cedule: K jídlu přicházejte v kalhotách!

S další nechutností jsem se během svého cestování setkala v Rakousku. Tehdy jsme se ubytovali v penzionu v přízemí. Okénka byla sice maličká, ale nádherně jsme jimi viděli z našeho alpského vršku až dolů do údolí.

Manželovi se okénka nezdála hned. Obhlížel je podezřele dlouho a něco si bručel pod vousy.

O co jde, jsem pochopila ráno. To bzučení bylo tak hlasité, že připomínalo helikoptéru. Abych byla přesná – připomínalo helikoptéru, která přistává deset centimetrů od vašeho ucha.

V Rakousku to helikoptéra nebyla. Byly to mouchy. Náš penzion stál vedle kravína a mouchy už za rozbřesku identifikovaly čerstvé přírůstky v jejich hovězím stádu. Okny (s jednoduchými skly), škvírami ve zpuchřelých rámech nalítávaly do našeho pokojíku v hejnech snad po tisíci kusech. Občas roji vládla masařka, občas v čele letky hučelo hovado... Sbalili jsme se během de-

seti minut. Stačily k tomu, že když jsme sjeli do města a šli na oběd do restaurace, tak si od nás hosté odesedávali. Vrchní nás nakonec požádal, zda bychom se nepřesunuli do salonku. Na dveře zvnějšku pověsil cedulku „rezervace“, i když nám všem bylo jasné, že pro naše nateklé obličejové a rudofialové pupence by se spíš hodil nápis „karanténa“.

Od té doby se vyhýbám všem turistickým ládkám, kde se operuje se slůvkem „agro“, „natur“ a „statek“.

Přednost dávám komerčním hotelům, děsí mne ovšem termín: „zábava pro všechny věkové kategorie“.

Hodně zábavy jsme si totiž užili na Krétě. Naše městečko bylo vyhlášeným centrem diskoték, barů a kaváren. Nic proti tomu. Angličtí teenageři a důchodci si ovšem pod pojmem zábava představovali dvacet piv v intervalu od devíti hodin ráno do pravého poledne a smršť whisek s vichrem ouza a tajfunem sangrií, které vyvrcholily kolem svítání v tsunami dávení.

FUJ! Jeden podvyživený Ir mé dceři jen tak mírnix týrnix, když ji míjel na přímořském korzu, sáhl na ňadro. A když jsem na něj začala rvát, tak se složil na zem jako pes a kousl mě do kotníku. Hned jsem šla na kliniku a nechala si píchnout tetanovku a taky vakcínu proti vzteklině.

„Český průvodce k dispozici“ – jakmile si tohle přečtu v nějakém bedekru, jdu od toho. Tehdy v Benátkách jsme totiž taky měli k dispozici Čecha, který se v tomhle pohádkovém městě vyznal. Měl na hlavě oranžovou čepici s kšiltem a utíkal městem, jako by mu za patama hořelo. Vysvětlil nám to až při loučení, kdy prozradil, že česká cestovka šetřila na licenci, a tak on nemohl provádět turisty po památkách bez povolení italského střediska cestovního ruchu. Dělal to proto tajně!

Z Benátek si nepamatuju nic! Kromě nepříjemného pachu kanálů a té blbě oranžové čepice!

Řím je mystické město. Římem prošly dějiny a každý velikán si tu nechal postavit náhrobek, kterým chtěl budoucím pokolením připomenout svou gigantickou důležitost. Pro návštěvu Říma potřebujete mít dobrou náladu, dobrého partnera a hodně peněz. Já měla v Římě přetrženou achilovku a měla jsem s sebou přítele, na kterého jsem byla akutně alergická. Pamatuji si, že u fontány Di Trevi, kde si milenci dávají schůzky a kam se házejí penízky, aby se milenci zase mohli zamilovaně vrátit, tak tam jsem mému příteli servala z nosu jeho dioptrické brýle, vztyčila se na své zdravé noze a mrštila jsem brýlemi dobrých třicet metrů. On pak před sebou tlačil můj invalidní vozík na „kočičích hlavách“ tak vztekla a rychle, že mi ještě dneska drnčí hlava.

A to je možná důvod, proč dnes nemůžu na mapě ani v průvodcích najít místečko, u kterého bych měla jistotu, že se mi tam bude líbit.

Moji milí zlatí, jedno vím o cestování jistě:

Na všech cestách platí,

že se něco zhatí!

Adios!

A nezapomeňte si do báglu přibalit toleranci, optimismus, zvědavost, prachy a nějakou knížku ode mě!

Dovolená

Pondělí: Jsem ve španělském městečku. Malou bárkou za úsvitu odplouvám na ryby. Jen starci, moře a já. V síti se houpe asi tisíc tresek. Malá bárka se taky houpe. Můj žaludek též. (Vždycky jsem měla mořskou nemoc. Po jízdě na lochnesce jsem zvracela deset dní v nemocnici.)

Úterý: Večer v hotelu probíhá soutěž. Hlásím se mezi tanečníky. Na stropě visí jablko a já ho v tanci se svým partnerem jím. Jednou mne partner (tlustý chlupatý Němec) kousne do obličeje. (Kdy si na rekreaci ROH v Krkonoších jsem měla předvést „ptačí tanec“; v hrůze jsem prchla zmrznout do vánice.)

Středa: Tenisový turnaj. Vypadávám v prvním kole se sedmdesátiletou Holanďankou. Holanďance tleská asi třicet španělských výrostků. Při servisu se divně zlomím v kříži. Bolí mne kyčle.

(Když mne jednou porazila prokazatelně slabší dorostenka Jája Šimková, chodila jsem dva roky ke sportovnímu psychologovi.)

Čtvrtek: Naše jachta míří na širou vodu. Pevnina mizí za obzorem. Vlny jsou velké, jachta malá. Kapitán hodně pije. Bere mne s sebou na můstek a sama řídím loď. Je v ní sedm lidí a paluba se hodně kloní vlevo. (Za války po ztroskotání na moři raci vojákům vyklovali oči zaživa.)

Pátek: Kvíz. Jsem na pódiu před stem hotelových hostů a odpovídám na otázky. Nemohu si vzpomenout na země Evropského společenství. Vzpomene si na ně osmiletá Angličanka. Má úplně bílé vlasy. Moderátorka kvízu je Číňanka a cítí se mnou rasovou spřízněnost. Jako cenu útěchy dostanu sklenku šampaňského. (Ve třetí třídě mne na vánoční besídce maminka vyhnala na pódium. Strýček Jedlička se mne tam zeptal, co to je „PŠT“, já řekla „ticho“ a všechny děti se mi smály.)

Sobota: Výstup na útes. Vystupuji sedm hodin. Na vrcholu je vítr. V jeden moment mne jeho poryv postrčí k okraji, pod nohama se mi udrolí kus skály a asi deset minut padám do propasti. (Má první láska byl horolezec, v Tatrách spadl na hlavu, ztratil paměť a zapomněl na mě.)